

Na večstopenjski šoli s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru se je minister Žmavc srečal z ravnateljico Sonjo Klanjšček.

Videmska pokrajina: obisk iz Slovenije

Lucija Kavčič, foto: Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Slovence, ki živijo v Videmski pokrajini dežele Furlanije - Julijske krajine, je 9. in 10. decembra obiskal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc. Bo to pripomoglo k boljšemu čezmejnemu sodelovanju?

V Špetru se je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu srečal s pokrajinsko predsednico Slovenske kulturno-gospodarske zveze Luigio Negro in pokrajinskim predsednikom Sveta slovenskih organizacij Giorgiom Banchigom. »Prav v tej pokrajini prihaja do izraza odlično delo in sodelovanje obeh predsednikov,« so zapisali v sporočilu za javnost na uradu, za kar se jima je minister še posebej zahvalil. Zapisali so še, da je Inštitut za slovensko

kulturo v Špetru, ki predstavlja enega najpomembnejših kulturnih centrov Nadiških dolin, gostil predstavnike vseh slovenskih društev in ustanov tega območja. Inštitutu in pokrajinski Zvezi slovenskih kulturnih društev je uspelo v svoje delo pritegniti mlade, ki s svojim delom pomagajo tako na glasbenem, organizacijskem kot kulturnem področju. Za to, da bi se slovenski jezik in beneško narečje ohranila, mladi in malo manj mladi pesniki in pisatelji skrbijo z rednim

izdajanjem svojih literarnih del. Inštitut upravlja tudi s Slovenskim multimedijem oknom (SMO), ki je v okviru projekta Jezik Lingua, financiranim v okviru programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013 iz evropskih sredstev, postalo eden najsodobnejših načinov predstavitve kulture na tem območju. Obiskovalec se na atraktiven način, ki pritegne tudi mlade, sprehodi skozi prostor in čas tu živečega slovenskega naroda, zato je prevladalo mnenje,

da bi obisk SMO priporočili vsem šolam v matični domovini.

V dvojezični šoli V času obiska se je minister na večstopenjski šoli s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru srečal z ravnateljico Sonjo Klanjšček in se nekdanji ravnateljici, pobudnici te šole, Živi Gruden zahvalil za njeno neprecenljivo delo, ki ga je opravila v Špetru. Minister je izrazil vso podporo prizadevanjem za vzpostavitev dvojezične šole kot

temelja ohranitve slovenskega jezika in kulture naroda, ki je tu zgodovinsko navzoč, tudi v Tipani in Bardu. Sešel se je še z načelnikom Upravne enote Tolmin Zdravkom Likarjem, ki je s svojo zavzetostjo zgled čezmejnega sodelovanja in povezovanja slovenskega naroda v različnih projektih. V nadaljevanju se je minister na srečanjih s predsedniki in člani pokrajinskih odborov Sveta slovenskih organizacij in Slovenske kulturno-gospodarske zveze seznanil z delovanjem obeh organizacij. Združenje Evgen Blankin je kulturna organizacija, ki združuje društva in posameznike iz Benečije, Rezije in Kanalske doline ter izdaja knjige o zgodovini, jeziku in kulturi Slovencev v Videmski pokrajini. Zadruga Most izdaja štirinajstdnevnik Dom, ki je pisan v slovenskem in italijanskem jeziku ter v narečju. Izdajajo tudi mesečni informacijski bilten Slovencev v Italiji Slovit, ki italijanskemu bralcu odkriva položaj slovenske manjšine. Letos je založba izdala tudi odlično knjigo o zgodovini Benečije. Giorgio Banchig je napisal ilustrirano knjigo Benečija, ko se mala in velika zgodovina srečata. Najpomembnejše dogodke je ilustriral Moreno Tomasetig, ki je prispeval tudi vse zemljevide. Knjiga na sodoben in kvaliteten način predstavi zgodovino Benečije, tako da je primerna tako za strokovno javnost kot za laičnega bralca in šole.

Pri Ivanu Trinku Na sedežu Kulturnega društva Ivan Trinko so ministru predstavili delovanje društva, Glasbene matice, zadruga Novi Matajur in Zveze slovenskih izseljencev – Slovenci po svetu. Tednik Novi Matajur je dvojezičen, članki pa so pisani tudi v narečni obliki. Zadruga Novi Matajur izdaja otroško revijo Galeb, ki izhaja mesečno in jo prejemajo vse slovenske šole v Furlaniji - Julijski krajini. Kulturno društvo Ivan Trinko skrbi za obsežno knjižnico, sodeluje z videmsko univerzo in s knjižnicami v Sloveniji. Izdajajo zbornik Trinkov koledar, v katerem predstavljajo slovensko skupnost v Furlaniji, njeno kulturo in

Obisk ministra Žmavca v Etnografskem muzeju v Bardu

ljudsko izročilo, zgodovino, literarno in likovno ustvarjalnost. Zveza slovenskih izseljencev Furlanije - Julijske krajine – Slovenci po svetu je bila ustanovlje-

predstavniki kot s predstavniki pokrajinskega Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Minister je pohvalil njihovo sodelovanje predvsem pri čez-

Minister Žmavc je v Videmski pokrajini obiskal večino slovenskih gospodarskih, kulturnih in verskih ustanov.

na davnega leta 1968 v Švici in skrbi za slovenske izseljence z območja dežele, njihove potomce po svetu in tudi povratnike.

Čedad in Bardo Na sedežu Kmečke zveze v Čedadu se je minister srečal tako z njihovimi

mejnih projektih in sodelovanje pri pridobivanju evropskih sredstev s ciljem večjega čezmejnega gospodarskega sodelovanja, ki je eden od pogojev za ohranjanje slovenske kulture v tem prostoru. V Bardu si je minister ogledal Etnografski

muzej in cerkev, ki sta bila zgrajena po potresu in sta biser kulture in znanja v tem delu Beneške Slovenije. Gospod Viljem Černo s sodelavci tu opravlja neprecenljivo delo pri krepitvi slovenske skupnosti.

K slovenskim župnikom V Kanalski dolini se je minister v Ukvah srečal s predstavniki Slovenskega kulturnega središča Planika in Združenja Don Mario Černet, obiskal pa je tudi tamkajšnjega župnika Maria Garriupa, za ohranjanje slovenstva pomembnega kulturnega delavca. Na srečanju s starši otrok, ki obiskujejo pouk slovenščine v Kanalski dolini, je bilo izpostavljeno, da si starši želijo, da se pouk slovenščine nadaljuje. Minister je izpostavil, da bi bilo dobro podpreti idejo o ustanovitvi štirijezične šole. Minister se je v Žabnicah srečal z msn. Dionisiom Mateucigom, ki oskrbuje duhovno središče na Svetih Višarjah, romarskem kraju za vse domače, zamejske in izseljene Slovence. Ogledal si je tudi prihodnje duhovno središče, ki ga gradi goriški duhovnik Marjan Markežič. Dvodnevni obisk je minister končal v Ziljski dolini, kjer se je župniku Stanku Trapu, letošnjemu dobitniku Tischlerjeve nagrade, zahvalil za njegovo delo pri ohranjanju slovenstva, Slovenci Ziljske doline pa so ministru pripravili tudi krajši kulturni program. **D**

Viljem Černo s sodelavci v Bardu opravlja neprecenljivo delo pri krepitvi slovenske skupnosti.